

Կոմիտաս

Մայրիկիս Օրօրը

Դեռ արգանդում՝ մայրիկըս ինձ
Վարդ էր բուրում, ոռոգում.
Եւ իր հոգում այգ-արեւով
Գուրգուրում ու նորոգում:
Ծընած օրէն մայր շրթներով
Սէր էր վառում օրօրում,
Արեւ-Լուսին հոգով-մըտքով
Նըկարում ու բոլորում:
Հայր զարկերով արի-արի
Խօսում էր իմ երակում,
Մայր կաթերով արին-արին
Հոսում էր ու կերակրում:

«Ես սիրում եմ՝ Հանուր-Տէրը
իմ հոգումը զահաւոր.
Քեզ սիրում եմ՝ Նորա Սէրը
քո ծովումը ջահաւոր,
Արեւ-արեւ ու անուշակ
երգ ու տաղով զարթելով,
Օրեր-օրեր փունջ մանուշակ
հիւսելով ու բարդելով,
Օրի՛կ օրին,
Իմ անուշին:

Աչքըդ Նորան՝ հոգով մըտքով՝
արիացի՛ր, աշխատէ,
Երկնի, երկրի կամարներով
վերերն անցի՛ր ու դատէ:
Ո՛վ որ երթայ յոյս-առապար
Փառագեղուն Անհունի,
Նա՛ կը գըտնէ լոյս-ճանապարհ
կենարեղուն Հանուրի:
Օրի՛կ օրին՝
Իմ անուշին:
Քեզի տեսնեմ, ի՛մ հատորիկ,
կեանքիս ուղին, սիրագեղ,
Յայտ ու անյայտ դո՛ւ որոնէ,
քեզի՛ լինին իրագեկ:
Մի՛ թափառէ կեանքի պարապ
անապատում դու ի գուր,
Քեզ պահապան սուրբ հաւատոյ,
յուսոյ, սիրոյ Լոյս ու Հուր:
Օրի՛կ օրին,
Իմ անուշին:

Քեզ դընում եմ խորհրդաւոր,
առակաւոր յոյս-աշխարհ,
Ես գընում եմ, իրար գըրկենք՝
վե՛ր, փառաւոր լոյս-աշխարհ.
Ես գընում եմ ու թողնում եմ
երկիրն ու իր հրնութիւն,
Աջն ու խաչը քեզ ապաւէն,
Օրօրդ հիւսէ բնութիւն:
Օրի՛կ օրին՝
Իմ անուշին»:

Երբ իմ արեւ երկրորդ ամրան
մանուկ հասկերն էր փնջում,
Եւ իմ մայրիկն արեւմտի
դեղին գարունն էր շընջում,
Թըռա՛ւ-գընաց, երկնի խորան՝
մըտաւ իբրեւ աղանի.
Եւ ինձ թողեց մենատրիկ՝
իմ հոգովը հովանի:
«Քեզ լուսո՛յ վայր՝»
Իմ գարո՛ւն մայր:

Դըրսէն ներսը ձողակ-ձողակ
մըտքի համար շինեցի.
Ներսէն դուրսը օղակ-օղակ
հոգու շարան հիւսեցի.

Հոգիս թեթեւ մի վայր մի վեր,
լոյս ծովերով թեւելով՝
Գոգըս լի բեռ անմայր անսէր
լոյս հովերով հեւելով:
Ես արթընցայ՝ սարի-ծաղիկ,
շողերով ու ցօղերով,
Ու քընեցայ ծառի, խոտի
հովերով ու գովերով:
Օրի՛կ օրիկ,
Գարուն նորիկ:

Գիշեր-գիշեր, լուսնէ լուսին
մըտքիս ծովը խորացաւ,
Տորեկ ցորեկ, արև-արև
հոգուս հովը գորացաւ:
Մօրըս կըրակն ալիք-ալիք
սըրտիս աւանդ պահեցի,

Երկրէ երկին, երկնէ երկիր
ազատ-արձակ սահեցի:
Օրի՛կ օրիկ՝
Գարուն նորիկ:

Երգ ու տաղեր սարէն, ձորէն
տունկ ու ամբով զարթերով
Տուն ու տաճար սրբոյ խորէն
բոյր ու ձայնով բարդելով:
«Օրե՛ր սարին
Ու տաճարին»:

Կանաչ երկրի մըթնոլորտը
Պատառ-պատառ յաղթեցի,
Կապոյտ երկնի լուսոյ խորը
Կատար կատար գաղթեցի:
Վարդի բոյրով, լոյս համբոյրով
Գիրկըս թռաւ Մայրիկըս.
Ձեռքէս բռնեց, առաւ տարաւ,
Տարաւ ցուցուց Հայրիկըս:
«Երնէկ օրին՝
Երկնի խորին»:

Հանուր Փառքին Հրրոյ Աթոռ
Լուսոյ գահոյկն իր վերան,
Բոցատարած հոգի, ոգի
Երգում էին մը բերան.
«Բարի՛ եկար, Ազատորդի՛մ
մեր սուրբ խորան յուսալիր,
Հայրըդ, Մայրըդ տօնաւոր են՝
Երկրէ երկին լուսալիր:
«Երնէ՛կ օրին՝
Երկնի խորին»: